

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: Μια παγκόσμια προσωπικότητα

/ [Πεμπτούσια](#)

Η ομιλία του Καθηγητή του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ στη διεθνή επιστημονική ημερίδα με θέμα: «Φραγκίσκος Α΄ Επίσκοπος Ρώμης-Βαρθολομαίος Α΄ Οικουμενικός Πατριάρχης. Πρότυπα θρησκευτικών ηγετών στον 21ο αιώνα» (21 Απριλίου 2015)

Όταν αναφερόμαστε στον σημερινό Προκαθήμενο της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας, τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαίο, αναπόφευκτα ανακαλούμε στη μνήμη μας τα λόγια ενός ισχυρού πολιτικού παράγοντα: του Αντιπροέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής Τζο Μπάιντεν, ο οποίος στην προσπάθειά του να διαζωγραφίσει το μέγεθος της πολυτάλαντης και επιβλητικής προσωπικότητας του Πρώτου της υπ' ουρανόν Ορθοδοξίας, ετόνισε, μεταξύ άλλων, κατά τρόπο επιγραμματικό, λακωνικό και σαφή ότι «*η προσωπικότητα του Πατριάρχου Βαρθολομαίου τον εντυπωσιάζει στον ίδιο βαθμό που τον έχει εντυπωσιάσει εκείνη του Νέλσον Μαντέλα*». Επεσήμανε επίσης, με νόημα προς τους δημοσιογράφους κατά την διάρκεια της τελευταίας επίσκεψής του στο Φανάρι ο Αμερικανός Αντιπρόεδρος τον Νοέμβριο του 2014 ότι «*αυτός (δηλαδή ο Βαρθολομαίος) είναι ο άνδρας ο οποίος πράττει αυτά που λέει*»[1].

[D90_91_FC](#)

φωτος:Μ. Γκουτζιούδης («Θεολογικά Δρώμενα»-<http://blogs.auth.gr/moschosg/>)

Του λόγου το αληθές έρχεται να επιβεβαιώσει περίτρανα η συγκριτική μελέτη των προγραμματικών δηλώσεων του Οικουμενικού Πατριάρχου αμέσως μετά την χάριτι Θεού εκλογή Του, την Τρίτη 22 Οκτωβρίου 1991, στον Αποστολικό και Πατριαρχικό Θρόνο της Βασιλίδος των Πόλεων. Οι δηλώσεις περιλαμβάνονται τόσο στα ανακοινωθέντα του νέου Προκαθημένου της Εκκλησίας ενώπιον της ενδημούσης Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου την 24 Οκτωβρίου 1991, όσο και στον Ενθρονιστήριο Λόγο του το Σάββατο 2 Νοεμβρίου 1991.

«Ὅθεν, ἐν κενώσει προσεγγίζομεν τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν φλεγομένην καὶ μὴ κατακαιομένην βάτον τῆς Οἰκουμενικῆς Πατριαρχίας, ἐν ἧ καλούμεθα εἰς θεωρίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἱερουργίαν τοῦ μυστηρίου τῆς ἀδιασπάστου καθολικότητος, εἰς

διακονίαν καί μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς οἰκοδομήν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος»[2].

Αναφορικῶς «πρός τήν θεωρίαν τοῦ Θεοῦ καί τήν ἱεουργίαν τοῦ μυστηρίου τῆς ἀδιασπάστου καθολικότητος», ο Σεπτός Προκαθήμενος της Εκκλησίας, ἔχων κατά προτεραιότητα τήν συνείδησιν του πνευματικού ποιμένος καί ἀρχιθύτου κατά τήν πρωθιεραρχική Του ἐκκλησιαστική διακονία, ἐπέδειξε ιδιαίτερη μέριμνα στήν τόνωση του θρησκευτικοῦ αἰσθήματος των Ὁρθοδόξων καί τήν καλλιέργεια τῆς Ὁρθόδοξης πνευματικότητος. Προς τούτο, προέβη, μεταξύ ἄλλων:

α) στον επαναπατρισμό, μετά την πάροδο ακριβώς οκτώ αιώνων, εκ Ρώμης στην Πόλη των ιερών λειψάνων των προκατόχων του Αγίων Γρηγορίου του Θεολόγου και Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Το ιστορικό τούτο γεγονός ο Πατριάρχης έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι το θεωρεί ως το μείζον επίτευγμα της Πατριαρχίας Του,

β) στον καθαγιασμό του Αγίου Μύρου ήδη τρεις φορές, κατά τά έτη 1992, 2002 και 2012, γεγονός σπάνιο ίσως και αμαρτύρητο δια τα εκκλησιαστικά δεδομένα αδιάκοπης πατριαρχίας στη δισχιλιετή ιστορία του Οικουμενικού Θρόνου,

γ) στην αγιοκατάταξη πλήθους νέων Αγίων, οι οποίοι και κατατάχθηκαν από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο Αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας είτε ως Όσιοι είτε και ως Μάρτυρες. Τελευταία παραδείγματα αποτελούν οι αγιοκατατάξεις των Αγίου Εφραίμ της Νέας Μάκρης και της Αγίας Σοφίας της εν Κλεισούρα αλλά και των Αγίων Πορφυρίου του Καυσοκαλυβίτου και Παΐσιου του Αγιορείτου, που προκάλεσαν πνευματικό σεισμό στη δύσκολη ιδιαιτέρως περίοδο της ποικιλόμορφης πνευματικής και οικονομικής κρίσης που διέρχεται η ανθρωπότητα σήμερα.

Image not found or type unknown

Η πρωτοπόρα μέριμνα του Οικουμενικού Πατριάρχου «*εἰς διακονίαν καί μαρτυρίαν τῆς Ὁρθοδοξίας*» εκδηλώθηκε πρωτίστως στα ζητήματα εκείνα που άπτονταν στην ανασυγκρότηση της λειτουργίας του συνοδικού θεσμού της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας. Προσέλαβε τα σημεία των καιρών και πίστεψε στην πράξη ότι το πολύπτυχο έργο του Πρώτου μίας Τοπικής Εκκλησίας, και δη της Πρωτοθρόνου, δεν δύναται να φέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα άνευ της συστράτευσης ως συγκυρηναίων, πρὸς άρση του δυσβάστακτου Σταυρού του Αποστόλου Ανδρέου, πάντων των συνοδικών μελών αλλά και σύνολης της Ιεραρχίας του Οικουμενικού Θρόνου. Συνέπεια τούτου ο Πατριάρχης ανεζήτησε τρόπους, διά των οποίων το συνοδικό πολίτευμα της Εκκλησίας, μέσα από την εν

Αγίω Πνεύματι σύσκεψη, την συνδιάσκεψη και την συναπόφαση, θα εκφραζόταν στην πληρότητα και την ολότητά του. Σκοπός και στόχος: η υλοποίηση των μεγαλόπνων αλλά και τόσο επιβεβλημένων οραμάτων της Μητρός Εκκλησίας προς διακονία των σύγχρονων αναγκών όλης της ανθρωπότητας.

Προς την κατεύθυνση τούτη συνέβαλαν οι εξής ρηξικέλευθες πρωτοβουλίες του σεπτού Προκαθημένου της Εκκλησίας:

α) η τακτική, και δη ανά εβδομάδα κατά τα πρώτα έτη της Πατριαρχίας Του, σύγκληση της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, με την συμμετοχή, κατά τα πρεσβεία χειροτονίας, στο συνοδικό έργο πάντων των εν Κωνσταντινουπόλει εν ενεργεία Μητροπολιτών του Θρόνου, άνευ αποκλεισμών και διακρίσεων,

β) η θεσμοθέτηση, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, της Σύναξης, εν Φαναρίω, των εν ενεργεία Ιεραρχών του Οικουμενικού Θρόνου, για να εκθέσει κάθε Ιεράρχης χωριστά τα κυριότερα από τα προβλήματα που απασχολούν το ποίμνιό του στις ανά τον κόσμο Επαρχίες και να ζητήσουν τις δέουσες οδηγίες και κατευθύνσεις,

γ) η από του έτους 2004 και μέχρι σήμερα Πατριαρχική πρωτοβουλία για την διεύρυνση της σύνθεσης της Αγίας και Ιεράς Συνόδου με την πρόσκληση, ως συνοδικών παρέδρων, των Ιεραρχών του Θρόνου από το Εξωτερικό. Η αποφασιστική αυτή πρωτοβουλία αποτελεί ιστορικό γεγονός μεγίστης σημασίας. Ήρθησαν εν τη πράξει οι γνωστοί αλλότριτοι απαγορευτικοί περιορισμοί. Δόθηκε η δυνατότητα σε όλους τους εμπλεκομένους να συμμετέχουν ως ίσοι προς ίσον στα κατά καιρούς αποφασιζόμενα εν Φαναρίω,

δ) η απόδοση από την Τουρκική Κυβέρνηση, κατόπιν σχετικών Πατριαρχικών διαβημάτων και ενεργειών, της τουρκικής ιθαγένειας σε Αρχιερείς του Θρόνου που διακονούν σε όλα τα μήκη και πλάτη της υφηλίου αλλά και σε νεώτερα μέλη της Πατριαρχικής Αυλής. Το μείζον αυτό γεγονός σηματοδοτεί την απαρχή ευοίωνων εξελίξεων αναφορικά με τον Οικουμενικό Θρόνο στην απ' αιώνων ιστορική καθέδρα του. Στην συνέχιση της οικουμενικής του αποστολής, διά της ενδυναμώσεως των ιερών και των οσίων του Ορθοδόξου Γένους με διαρκές κέντρο την αείφωτο και άσβεστη λυχνία, την καιομένη επί της Αγίας Τραπέζης του Πανσέπτου Πατριαρχικού Ναού του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

Image not found or type unknown

Η μέριμνα του σεπτού Προκαθημένου της Ορθόδοξης Εκκλησίας για την εμπέδωση της κανονικής λειτουργίας του συνοδικού θεσμού ως τρόπου υπάρξεως της Εκκλησίας σήμερα δεν θα μπορούσε να περιορισθεί μόνον στα πλαίσια της ζωής και της δράσης της Μητρός Εκκλησίας. Αντιθέτως, πρωταρχική σκέψη του Οικουμενικού Πατριάρχου υπήρξε η ενδυνάμωση και η ενίσχυση των υφισταμένων δεσμών μεταξύ των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών. Απώτερος στόχος η προαγωγή της διορθόδοξης ενότητας και η από κοινού προαγωγή της μαρτυρίας της Ορθοδοξίας προς τον σύγχρονο κόσμο κατά τρόπο αξιόπιστο.

[1] “Συνάντηση με τον Οικουμενικό Πατριάρχη είχε ο Τζο Μπάιντεν”, <http://www.tanea.gr/news/politics/article/5182871/synanthsh-me-ton-oikoymeniko-patriarxh-eixe-o-tzo-mpainten/>», 19/03/2015.

[2] Β. Σταυρίδου, *Οι Οικουμενικοί Πατριάρχαι 1860-Σήμερα, Ιστορία και Κείμενα*, β' έκδοση Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 2004, σ. 791.